

LAUSUNTO
7.1.2009

Oikeusministeriö
Kirjaamo
PL 25
00023 Valtioneuvosto

LAUSUNTO JULKISTEN HANKINTOJEN OIKEUSSUOJAJÄRJESTELMÄN UUDISTAMISTA KOSKEVASTA PERIAATEMIETINNÖSTÄ

Lausunnonantajasta

Asunto-, toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry kokoaa yhteen kiinteistöjen ja infrastruktuurin omistaja-, rakennuttaja-, käyttäjä-, sijoittaja- ja palveluntuottajaorganisaatiot. RAKLI toimii kiinteistö- ja rakentamisalan vaikuttajana, kehittäjänä, ammattilaisten verkottajana sekä tiedon tuottajana.

Yleistä

Julkisissa hankinnoissa säätelyn tulee olla ennalta arvattavaa ja säätelyllä ei saa vaikeuttaa hankintoja, pitkittää prosesseja tai luoda epävarmuutta sopimusten pysyvyydestä.

Pidämme hyvänä työryhmän linjausta siitä, että oikeussuojadirektiivin täytäntöönpanon osalta direktiivin sallima kansallinen liikkumavara käytettävissä mahdollisimman laajasti. Myös esitykset siitä, että direktiivin edellyttämää odotusaikasääntelyä, suora hankintojen avoimuutta ja sopimuksen pätemättömyyssääntelyä ei sellaisenaan ulotettaisi EU-kynnysarvot alittaviin hankintoihin, ovat kannatettavia. Pidämme myös hyvänä ehdotusta sähköisen tiedoksiannon käyttöönottamisesta.

Odotusaika

Pidämme hyvänä, että oikeussuojadirektiivissä sallitut poikkeukset otettaisiin käyttöön mahdollisimman laajasti. Odotusaika ei ole yleensä suuremmissa hankinnoissa ongelmallinen, koska sopimuksen laatiminen vie muutenkin aikaa, mutta joissakin hankinnoissa se pitkittää turhaan prosessia. Odotusajasta tulisikin olla mahdollisuus poiketa kiireellisissä tapauksissa. Myös puitejärjestelyyn perustuvat hankinnat pitäisi voida tehdä mahdollisimman joustavasti ja nopeasti.

LAUSUNTO
7.1.2009

Markkinaoikeus

Näkemyksemme mukaan markkinaoikeus voisi jatkossakin toimia hankinta-asioista vastaavana muutoksenhakuelimenä. Jos hankinta-asiat kuitenkin päädytään siirtämään yleisiin hallintotuomioistuimiin, tulisi hankinta-asiat keskittää yhteen hallinto-oikeuteen asiantuntemuksen ja yhtenäisten tulkintojen turvaamiseksi. Ongelmana markkinaoikeiden käsittelyssä on ollut pitkät käsittelyajat, mutta tätä ongelmaa ei ratkaise asioiden siirtäminen hallinto-oikeuksiin, jotka painivat omien jutturuuhkiensa kanssa.

Lainsäädännön uudistamisen yhteydessä voitaisiin myös edelleen selvittää nopeuttaisiko ja selkeyttäisikö asioiden käsittelyä, jos hankintoihin liittyvät vahingonkorvausasiat siirrettäisiin käräjäoikeuksista markkinaoikeuksien käsiteltäväksi.

Koska mahdollinen oikeuskäsittely joka tapauksessa pitkittää hankintaprosessia, tulisi prosessin sujuvuuteen ja riittävien resurssien turvaamiseen kiinnittää jatkossa huomiota. Yhtenä keinona tähän voi olla myös ehdotetut rajoitukset muutoksenhakuun, joita tulisi edelleen selvittää.

Sopimusten pätemättömyys

Sopimusten pätemättömyyssäätely sopii seuraamuksena huonosti suomalaiseseen oikeusjärjestelmään, joten se tulee ottaa käyttöön niin rajatusti kuin mahdollista. Myös pätemättömyyden oikeusvaikutusten tulee olla kohtuullisia eivätkä ne saa aiheuttaa epävarmuutta hankintoihin.

Oikeusturvan ja ennakoitavuuden kannalta pidämme tärkeänä, että pätemättömyyden perusteet ja edellytykset säädellään laissa mahdollisimman tarkasti ja yksiselitteisesti. Myös pätemättömyyden oikeusvaikutukset tulee mielestämme säätää laissa, jotta ne olisivat osapuolten ennakoitavissa. Koska hankinnat ovat kuitenkin hyvin erilaisia, tulee mielestämme tuomioistuimella olla hankinnan luonteesta riippuen myös jonkin verran harkintavaltaa päättää oikeusvaikutuksista.

Uudet oikeussuojakeinot

Seuraamusmaksua ja sopimuskauden lyhentämistä koskevat edellytykset tulee mielestämme säätää selvästi ja kattavasti laissa. Tarkempi kannanotto seuraamusmaksusta ja sopimuskauden lyhentämisestä sekä valvontaviranomaisen perustamisesta ja tälle tulevista tehtävistä ja toimintavaltuuksista on mahdollista vasta, kun niistä annetaan tarkemmat esitykset. Lisäksi erillisen valvontaviranomaisen perustamista ja siihen liittyviä hyötyjä ja haittoja tulee mielestämme vielä selvittää edelleen.

LAUSUNTO
7.1.2009

Oikeusprosessien kehittäminen

Hankintoihin liittyvien asioiden käsittelyajat markkinaoikeudessa ovat olleet pitkiä, joten uudistuksessa tulee kiinnittää huomiota käsittelyaikojen lyhentämiseen. Yhtenä keinona tulee olla pyrkimys juttumäärien vähentämiseen, johon voidaan päästä lisäämällä hankintoihin liittyvää neuvontaa. Lisäksi menettelyjä tulee helpottaa ja varmistaa ammattitaitoisten resurssien riittävyys markkinaoikeudessa.

Näkemyksemme mukaan erilliselle sovitteluelimelle ei ole tarvetta vaan toimivalla etukäteisneuvonnalla päästään tehokkaampaan lopputulokseen.

Lopuksi

Toivomme, että voimme kommentoida esitystä sen tarkentuessa.

Asunto-, toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry

Jani Saarinen
toimitusjohtaja

Helena Kinnunen
johtava lakimies